

ת"פ 25336/10/16 - מדינת ישראל נגד אבי ביטון, ירין ביטון, תמיר פרץ

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 25336-10-16 מדינת ישראל נ' ביטון(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 4351/16
החלטה

לפני כב' השופט דניאל פיש

המאשימה

מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שלי זאבי ועו"ד שגב אדלר
פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

נגד

הנאשמים

1. אבי ביטון 2. ירין ביטון 3. תמיר פרץ ע"י ב"כ עו"ד
דורון נוי ועו"ד יהלי שפרלינג

החלטה

כללי

1. בפני בקשה מטעם הנאשמים לחזור בהם מהודיה שניתנה על ידם במסגרת הסדר טיעון. כאמור, בדיון שהתקיים ביום 14.2.17 הודיעו הצדדים שהגיעו להסדר טיעון עם כל שלושת הנאשמים. הנאשמים חזרו מכפירתם והוגש כתב אישום מתוקן. יוער כי במסגרת האישום המקורי כל הנאשמים הואשמו בעבירה של הריגה ונאשמים 1-2 הואשמו בנוסף בהחזקת סכין שלא כדין ושיבוש מהלכי משפט. בהסדר כתב האישום תוקן כדלקמן: לנאשם 1 יוחסה הריגה, החזקת סכין שלא כדין ושיבוש הליכי משפט; לנאשם 2 יוחס סיוע לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות ושיבוש מהלכי משפט; לנאשם 3 יוחס סיוע להריגה.

2. הצדדים הציגו שמדובר בהסדר עם עונש 'סגור' שלא הוצג באותה עת והותנה בכך שיופקדו ₪ 80,000 עד למועד נדחה, לצורך פיצוי משפחת המנוח. הוסכם שבמידה ולא יופקד הסכום האמור, ההסדר לא יכלול עונש מוסכם, והצדדים יטענו באופן חופשי בעניין זה. באותו דיון אישרו הסנגורים שההסכם מקובל עליהם ועל הנאשמים. כנהוג, התרעתי בפני הנוכחים שבית המשפט אינו קשור להסדר. באותו שלב, כאשר פניתי לנאשם 1, הוא השיב "זה לא שאני הולך למהלך הזה בגלל שעשיתי משהו, אני אומר גם היום - לא עשיתי כלום. אני הולך בגלל שני הילדים האלה, אני מפחד עליהם". לאחר דברים אלה, המשך הצגת ההסדר בוטל והצדדים התבקשו להתחיל בשמיעת העדים שהובאו לאותו יום. בשלב זה ביקשה הסנגוריה הפסקה. הוכרזה הפסקה של כרבע שעה כשהנאשמים נשארו באולם עם סנגוריהם לצורך התייעצות. לאחר ההפסקה חזרו הסנגורים ואישרו שהנאשמים מודים בכתב האישום המתוקן. הנאשמים עצמם הצהירו כדלקמן:

ביהמ"ש פונה לנאשם 1:

ביהמ"ש שואל את הנאשם שאלה פשוטה וברורה, האם הוא מודה בכתב האישום המתוקן, בעבירות ובעובדות.

הנאשם 1:

אני מודה שכן.

ביהמ"ש פונה לנאשם 2:

ביהמ"ש שואל את הנאשם האם הוא מודה בכתב האישום המתוקן, בעבירות ובעובדות.

נאשם 2:

אני מודה בכתב האישום המתוקן ומבין אותו.

ביהמ"ש פונה לנאשם 3:

ביהמ"ש שואל את הנאשם האם הוא מודה בכתב האישום המתוקן, בעבירות ובעובדות.

נאשם 3:

אני מודה בכתב האישום המתוקן ומבין אותו.

3. על בסיס הודאתם ניתנה הכרעת דין המרשיעה את הנאשמים.

תיאור התנהלות ההליכים

4. כיוון שההליך אופיין בהתנהלות חריגה במספר עניינים, יש מקום לתאר את מהלך הדיונים ובעיקר את הסיבות שבגללן נדחו דיונים רבים.

5. כתב האישום הוגש ביום 25.10.16 ובאותו יום נקבע התיק להקראה ל - 17.11.16.

ב - 17.11.16 נדחתה ההקראה ליום 22.11.16 לבקשת הנאשמים בשל העדר ייצוג.

6. בדיון שהתקיים ב - 22.11.16 ביקשו הנאשמים לדחות מתן תשובה מפורטת לאישום, כשלטענתם, הם במו"מ לגבי ייצוגם. בהתאם, נקבע כי עליהם להסדיר את עניין הייצוג עד ליום 8.12.16 ובמידה ולא יעשו כן, הסניגוריה הציבורית תמשיך לייצגם. בנוסף, נקבעו **חמישה מועדים לשמיעת הוכחות** החל מיום 11.1.17 ועד ליום 15.2.17. עוד צוין בהחלטה כי "**מובהר שכל עו"ד שיכנס לייצוג חייב להיות מסוגל להופיע במועדים שנקבעו, זאת כמובן לאחר שייקח את חומרי החקירה**".
7. ביום 25.12.16 עוה"ד שפרלינג ונוי התייצבו למועד הדיון מטעם הנאשמים וטענו שטרם הסדירו סופית את נושא הייצוג וטענו שיידרש להם פרק זמן של 4-5 חודשים להיות מוכנים לקיום הוכחות בתיק. בהתאם, התיק נקבע לתזכורת בנוכחות הצדדים ליום 16.1.17 ובוטלה הישיבה הראשונה שנקבעה לשמיעת הוכחות ליום 11.1.17.
8. ביום 16.1.17 לבקשת הסניגורים נקבע כי תינתן עד ליום 27.3.17 תשובה מפורטת לכתב האישום. ארבעה ימי הוכחות שנקבעו בהחלטה מיום 22.11.16 בוטלו ו**נקבעו שישה מועדים חדשים** לשמיעת ראיות בין התאריכים 29.3.17 ועד ליום 29.5.17.
9. ביום 29.3.17 התקיים דיון הוכחות ובסיומו **הוספו שלושה מועדים נוספים** החל מיום 17.7.17 ועד ליום 6.7.17. בדיון הוכחות נוסף שהתקיים ביום 22.5.17 **הוספו שני מועדים נוספים**, שנקבעו ליום 25.6.17 ויום 12.7.17.
10. בדיון שהתקיים ביום 12.7.17 **נקבעו שני מועדים נוספים** לשמיעת ראיות בתיק, ליום 10.9.17 וליום 25.9.17. לבקשת הסניגור שלא לקבוע דיונים לחודשים אוקטובר - נובמבר בשל תיק אחר שקבוע לו, **נקבעו 7 מועדי הוכחות נוספים**, החל מיום 6.12.17 ועד ליום 23.1.18.
11. ביום 25.9.17 בוטל מועד ההוכחות שהיה קבוע לאותו היום לבקשת הסניגור. בהחלטה שניתנה במועד זה צוין כדלקמן: "בהעדר אפשרות מעשית לקיים את הישיבה - היא מבוטלת בהתאם לבקשת הסניגור. מובן כי על הצדדים לקחת בחשבון כי ביטול הישיבה עלול להביא לעיכוב בסיום ההליך ועליהם להודיע ללקוחותיהם את הסיבה לכך, בייחוד בהתחשב בכך כי מדובר בנאשמים עצורים.
12. בדיון שהתקיים ביום 6.12.17 העלתה המדינה טענה לחשש לניגוד עניינים בהמשך ייצוג הסניגורים לכל שלושת הנאשמים. צוין במסגרת החלטתי שבתיק קבועות 6 ישיבות הוכחות החל מיום 11.12.17 ועד ליום 23.1.18. עוד צוין, שמפאת השאלה שעלתה, לא ניתן לקיים את המשך ההוכחות עד שנושא ניגוד העניינים יוכרע. בהתאם, נעשתה פניה דחופה לוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין, על מנת שתחליט בנושא בהקדם האפשרי. בשלב זה, לא הוריתי על ביטול הדיונים הקבועים.
13. ביום 11.12.17, לבקשת הצדדים, בוטל דיון ההוכחות ואף המועד הקבוע ליום 18.12.17 הוסב

לתזכורת. ביום 18.12.17 בוטלה גם הישיבה הקבועה ליום 27.12.17 בהעדר מתן הכרעה בסוגיית המשך הייצוג. התיק נקבע לתזכורת במעמד הצדדים במועד זה.

14. בשלב הבא הדיון בנושא ניגוד העניינים הופנה למותב אחר כיוון שועדת האתיקה לא השכילה להכריע בעניין.

בהמשך, ניתנה החלטה משלימה לפיה הדיונים הקבועים ליום 8.1.18 וליום 16.1.18 מבוטלים וכי בתיק קבועים 4 מועדי הוכחות החל מיום 23.1.18 ועד ליום 27.3.18.

15. ביום 21.1.18 בוטל, לבקשת הצדדים, מועד הדיון הקבוע ליום 23.1.18. ביום 24.1.18 נמסרה הודעה מטעם המאשימה לפיה הוכרע שאין ניגוד עניינים בייצוג משותף לכל הנאשמים ובהתאם נקבעה ישיבת תזכורת לצורך קביעת מועדים נוספים ליום 30.1.18.

16. ביום 30.1.18 נקבעו **כשישה מועדי הוכחות חדשים** החל מיום 14.2.18 ועד ליום 6.6.18.

17. ביום 14.2.17 מסרו הצדדים שהגיעו להסדר טיעון עם שלושת הנאשמים וניתנה הכרעת דין בהתאם. התיק נקבע לשמיעת טיעונים לעונש ליום 26.4.18 ומועדי ההוכחות שהיו קבועים בוטלו.

18. ביום 19.3.18 הוגשה בקשה מוסכמת להארכת מעצרים של הנאשמים עד למתן גזר הדין שהתקבלה.

19. ביום 8.4.18 הוגשה בקשה לחזור מהודאה מטעם הנאשמים.

עמדות הצדדים

20. בבקשתם טענו הנאשמים שהם "סבורים שטעו בשיקול הדעת עד שבחרו להודות בכתב האישום המתוקן". נטען שאין מדובר במהלך טקטי אלא רצון כן ואמיתי לחזור מהודאת שווא. בהמשך הוגשו נימוקים מפורטים בהם צוין, בנוסף, שלו היה מדובר במהלך טקטי ומניפולטיבי רק הנאשם 1 היה מבקש לחזור מהודאתו ונטען עוד שההודאה נמסרה "כתוצאה מרצונם לצמצם את הסיכון בהרשעת שווא והשתת עונש חמור כתוצאה מכך. על הנאשמים הופעלו לחצים משמעותיים לחתום על הסדר טיעון ולצמצם את הסיכון בהרשעת שווא".

נטען שההתלבטות של נאשם 1 שהשתקפה בפרוטוקול מעידה שההודאה לוותה בייסורים, דהיינו שלמעשה נמסרה בניגוד לרצונו הכן.

המאשימה הגיבה שלא קיים נימוק של ממש שמצדיק מתן אפשרות לחזור מן ההודיה והודגש כי האפשרות האמורה שמורה למקרים חריגים בלבד, וכי המקרה דנן אינו נמנה ביניהם. הוסף כי כיוון שהנאשמים ידעו את פירוט רכיב הענישה שהוצע ומכיוון שהבחירה אם לבצע את תשלום הפיצוי היה בשליטתם, כי מדובר במצב שבו אין הבדל בין שלב מתן גזר הדין לבין שלב הכרעת הדין. עוד הוסף כי קבלת הבקשה תאפשר לנאשמים "להשתלט" על ההליך ולנתב אותו לפי רצונם, דבר שאין לאפשר.

21. במהלך הדיון בפני כיום הוסיף הנאשם 1 כי לא היה שלם עם עצמו מלכתחילה וטען שהופעלו עליו מה שתיאר כלחצים משך חודשים על ידי חברים ומשפחה שהכניסו בו פחד לפיו אין לו סיכוי לקבל תוצאה צודקת במסגרת ההליך המשפטי והפחידו אותו בשאלות מה יהיה עם ילדיו. הוא הוסיף טענות לעניין ראיות שונות שאין מקום לחזור עליהן. הנאשמים 2 ו-3 הצטרפו לעמדתו וטענו שלא עשו דבר וכי אינם רוצים להודות במשהו שלא עשו.

22. כמו כן, עו"ד טלי אייזנברג הביעה את עמדת משפחת המנוח, שבמצב שנוצר הם מתנגדים להמשך קיום ההסדר ומעדיפים את ניהול המשפט.

דין

23. סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב התשמ"ב-1982) עוסק באפשרות של חזרה מהודיה:

153. (א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

(ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנסיבות.

24. כאמור לעיל, דרושים נימוקים מיוחדים כדי להתיר לנאשם לחזור מהודאתו, כגון קיום פסול עקב פגם ברצונו החופשי ובהבנתו של הנאשם אודות משמעות הודאתו, או פסול בהליך (ע"פ 1958/98 פלוני נ' **מדינת ישראל**; ע"פ 635/05 דענא נ' **מדינת ישראל** (26.11.2007); י. קדמי סדר הדין הפלילי, חלק שני, תשס"ט-2009 עמ' 1374). הפסיקה קבעה פרמטרים נוספים לבחינת בקשה מעין זו והדגישה כי רק במקרים נדירים יחסית יינתן לנאשם לחזור מהודאתו שניתנה בבית המשפט. הוכרו כאמור שני סוגי פגמים: הראשון, "... **נעוץ בנאשם עצמו. לאמור - לנוכח מצבו הסובייקטיבי אין זה ראוי להותיר ההרשעה על כנה. האחר, נעוץ בהליך עצמו. למשל כאשר הדרישות הדיוניות לא נשמרו...**" (ע"פ 3227/10 פלוני נ' מ"י (24.1.2011)). נקבע כי יתאפשר לנאשם לחזור מהודאתו בתנאי שקיים פגם אמיתי בהודאה וכאשר הבקשה אינה נעוצה בניסיון מניפולטיבי להשיג יתרון

במשפט (ע"פ 3754/91 **מדינת ישראל נ' ד"ר קאסם סמחאת** (1991); לסקירה כללית אודות הפסיקה בנושא ראו תפ"ח 54802-08-16 **מדינת ישראל נ' אמסלם** (15.10.2017)).

25. במסגרת ע"פ 2094/11 **בן עמי נ' מדינת ישראל** (11.10.2011) הושם דגש על חשיבות שלב הגשת הבקשה כאשר במצב בו כבר נגזר דינו של נאשם אין כמעט מקרים שיותר לו לחזור מן ההודאה. כמו כן, קיימת חשיבות לשאלה האם מדובר בהסדר הכורך מספר נאשמים יחד. במקרה דנן, מבחינת שלב העלאת הבקשה, מדובר במקרה ביניים כאשר נערך הסדר שכלל שתי חלופות אפשריות: אפשרות להסדר סגור בתנאי שישולם פיצוי עד למועד נדחה, או הסדר ללא הסכמה בנוגע לעונש במידה והפיצוי המוסכם לא ישולם. דהיינו, ההסדר היה בעל אופי דיכוטומי לאור הכללת תנאי מתלה. נכון לשלב הגשת הבקשה לחזרה מן ההסדר, לא התגבש התנאי המתלה והאפשרויות נותרו פתוחות. כמו כן, ההסדר כרך יחד את כל שלושת הנאשמים.

26. לאחר שמיעת טענות הצדדים ודברים הנאשם 1, שוכנעתי כי המקרה נכנס, אם כי בדוחק, בגדר המקרים בהם יש מקום לאפשר לנאשם לחזור מהודאתו. ראשית, כבר בעת הישיבה ביום 14.2.2018 גילה הנאשם 1 ספקות לגבי מתן הודאתו. לאחר הצגת ההסדר הוא המשיך לטעון לחפותו וטען שהסכים להסדר מחשש לגורלם של נאשמים 2 ו- 3, שהוא חש אחריות לגביהם. נכון הוא שלאחר התייעצות קצרה באולם עם עורכי דינו הוא החליט לזנוח את האפשרות להמשיך בהליך אך לא ניתן להתכחש לכך שהסתייגותו הייתה גלויה. ייתכן שלמרות שחזר ואישר את רצונו בהסדר בהמשך הישיבה, גמירות הדעת האמיתית מצדו הייתה חלקית בלבד גם לאחר התייעצות עם סניגוריו.

27. במקרה דנן, לא שוכנעתי כי החזרה מהודיה יכולה או צריכה להוות כר להשגת יתרונות טקטיים פסולים על ידי הנאשמים. אמנם, הנאשמים נמצאים במעצר מאז אוקטובר 2016 ויהיה על המדינה לבקש להאריך עוד את מעצרו עד לסיום המשפט. ואולם כפי שתואר לעיל בנוגע להתנהלות ההליכים, מרבית העיכובים בשמיעת ההליך ובהמשך שמיעתו עד כה היו באחריות הנאשמים. יש להניח שעניין זה ילקח בחשבון בעת הבקשות להארכת מעצר בעתיד. באשר לטענה כי החזרה מן ההודיה תאפשר לנאשמים "להשתלט" על ההליך, לא נראה לי כי מדובר בסיכון אמיתי. תפקידי הצדדים ומיקומם לא ישתנו - הנאשמים ימשיכו להיות מובלים באיזוק לאולם וישבו בתא הנאשמים, התובעים והסניגורים ימשיכו לשאת בתפקידם ובית המשפט ימשיך למלא את תפקידו. ואחרון, כיוון שנשמעו מרבית עדי התביעה המשמעותיים, אין סיכוי רב שראיות התביעה יישחקו לאור מעבר הזמן הנוסף (ע"פ 6028/13 **פלוגי נ' מ"י** (30.3.2014)). באשר לחלוקת הסיכון - אם כבר, הנאשמים נושאים בסיכון האמיתי; ממצב ידוע וסופי, עליו הייתה להם שליטה חלקית, הם חוזרים אל הבלתי-נודע ונוטלים סיכון שיורשעו בכתב האישום המקורי והחמור יותר.

28. לאחר איזון השיקולים שלעיל, בנסיבות, נראה לי שיש לקבל את בקשת הנאשמים.

29. אשר על כן, הנני מבטל את הכרעת הדין וההסדר ומורה על חידוש הדיון בהתאם לכתב האישום.

המקורי. בשולי ההחלטה יצוין כי הארכת המעצר שנקבעה על ידי לאחר הכרעת הדין אינה יכולה להמשיך לחול ויהיה על המדינה לפנות לבית המשפט העליון בעניין זה. יש לאפשר שהות סבירה לצורך כך ועל כן הארכת המעצר שניתנה תחול עד ליום 30.5.18, בהתאם להסכמת הסגור.

נקבע בזאת דיון תזכורת בנוכחות ב"כ הצדדים בלבד, לצורך קביעת מועדי הוכחות חדשים, **ליום 3.5.18 שעה 09:00.**

ניתנה היום, י"ז אייר תשע"ח, 02 מאי 2018, בהעדר הצדדים.

חתימה